

YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAINEN LUPAHAKEMUS

Kuulutuksen julkaisupäivä

14.11.2022

Hakemuksen tiedoksisaantipäivä

Hakemuksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 21.11.2022.

Hakija

Stora Enso Veitsiluoto Oy

Asia

Stora Enso Veitsiluoto Oy:n sellu- ja paperitehtaan ympäristöluvan osittainen rauettaminen ja ympäristöluvan muuttaminen jäljelle jäävien toimintojen osalta, Kemi

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Stora Enso Veitsiluoto Oy:n (jäljempänä myös Stora Enso tai hakija) tehdasalue sijaitsee noin 7 km Kemin keskustasta kaakkoon Veitsiluodon saarella. Veitsiluodon sellu- ja paperitehtaiden toiminnalla on Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 29.5.2007 myöntämä ympäristölupa nro 64/07/2, jota on muutettu myöhemmin useilla ympäristölupaviraston tai aluehallintoviraston päätöksillä. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään nro 12/2020 (28.2.2020) tarkistanut kokonaisuudessaan ympäristöluvan 64/07/2 lupamääräykset. Ympäristölupapäätös nro 12/2020 on tullut lainvoimaiseksi 3.6.2022.

Stora Enso ilmoitti 17.6.2021 päätöksestään sulkea Veitsiluodon sellu- ja paperitehtaat. Sellun ja paperin tuotanto tehtailla on päätynyt seuraavina ajankohtina: paperikone PK5 12.8.2021, paperikone PK2 ja arkittamo 15.8.2021, sellutehdas 3.9.2021 ja paperikone PK3 29.9.2021. Myös paperitehtaan kemiallisen jätevedenpuhdistamon toiminta on päätynyt.

Stora Enso Veitsiluoto Oy hakee Veitsiluodon tehtaan ympäristöluvan rauettamista niiltä osin, kuin toiminta on päätynyt. Lisäksi haetaan osittain muutoksia niihin lupamääräyksiin, jotka koskevat käyntiin jääviä toimintoja ja tarkkailua. Tehdasalueen mahdollinen jatkokäyttö on vielä selvitysvaiheessa.

Alueen nykytila, alueelle jäävät toiminnat ja toimintoihin tehtävät muutokset

Veitsiluodon sahan toiminta alueella jatkuu. Sahan toiminta ei ole ympäristöluvanvaraista, koska sellu- ja paperitehtaan toiminta on päätynyt. Saha siirtyy ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaiseen ilmoitusmenettelyyn. Stora Enso on tehnyt ilmoitusmenettelyn edellyttämän ilmoituksen toiminnasta Kemin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Käytössä olevaa tehdaskaatopaikkaa ei hakijan mukaan ole suunniteltu suljettavaksi lähialueina. Kaatopaikalle ei enää säännöllisesti viedä mitään jäte-eriä. Kaatopaikan osalta Stora Enso hakee ympäristölupaansa muutosta siten, että kaatopaikalla voidaan ympäristöluvassa

tällä hetkellä sallittujen jätejakeiden lisäksi hyödyntää, väliavarastoida ja loppusijoittaa tehdasalueella tehtävissä purku- ja rakennustöissä muodostuvaa rakennus- ja purkujätettä sekä alueelta mahdollisesti poistettavia pilaantuneita maa-aineksia. Energiantuotannon tuhkia kaatopaikalle ei enää loppusijoiteta. Tällä hetkellä tiedossa olevat uudet toimijat tehdasalueella eivät tarvitse kaatopaikkaa, mutta mahdollisista muista toimijoista ei ole vielä tietoa. Kaatopaikka-alueen pinta-ala on noin 11 hehtaaria, josta osa voidaan hakijan mukaan sulkea tai vähintään esipeittää. Hakija esittää, että suunnitelma kaatopaikan osittaisesta sulkeamisesta tai esipeittämisestä laaditaan vuoden 2024 loppuun mennessä. Kaatopaikan suoto- ja valumavedet (noin 105 m³/vrk) kootaan ja johdetaan jätevesienkäsittelyyn.

Hakemuksen mukaan tehdaskaatopaikan suoto- ja valumavedet, saniteettijätevedet ja sahan kuivaamalla muodostuvat kondenssi- ja valumavedet käsitellään toistaiseksi nykyisellä biologisella jätevedenpuhdistamolla, joka on sellutehtaan entinen biologinen jätevedenpuhdistamo. Biologisen puhdistamon ilmastusaltaaseen 2 ohjataan käsiteltäviä vesiä arviolta 233 m³/vrk. Esi- ja jälkiselkeytysvaiheet ohitetaan. Hakemuksen mukaan sellutehtaan biologisen puhdistamon kapasiteetti yksilinjaisena riittää hyvin tehdasalueella syntyvien jätevesijakeiden tehokkaaseen käsittelemiseen. Biologinen puhdistamo pidetään käynnissä niin kauan kunnes mahdolliset uudet vesienkäsittelyratkaisut ovat olemassa. Pitkän viipymän ilmastusaltaan toimintakykyä esitetään seurattavaksi kevääseen 2024 asti. Tänä aikana mereen johdettavan veden laatua tarkkaillaan, jotta käsittelyn taso pystytään osoittamaan. Tarvittaessa tulosten perusteella käynnistetään uuden käsittelyjärjestelmän suunnittelu. Muina vaihtoehtoina jatkossa on rakentaa uusi käsittelyprosessi, joka vastaa pienentynyttä kuormitusta, tai johtaa jätevesiä Kemian Veden Peurasaaren jätevedenpuhdistamolle. Viemäröinti edellyttää viemäriin rakentamista Rytikariin.

Biologisen puhdistamon ilmastusaltaasta vesi johdetaan sellutehtaan maapohja-altaalle, jonne johdetaan myös puhdasvesilaitoksen huuhteluviedet ja kattilaveden valmistuksen elvytysvedet. Maapohja-altaaseen johdetaan myös alueelle suunnitteilla olevan Nevel Oy:n uuden kattilavoimalaitoksen savukaasulauhduttimen käsitellyt lauhdevedet. Maapohja-altaasta käsitelty vesi (arviolta 1 365 m³/vrk) johdetaan mereen nykyistä purkupuutkea pitkin. Sahan tukkikentän vedet johdetaan nykyiseen tapaan laskeutusaltaana toimivien tehdasalueella sijaitsevien lammikoiden kautta vesistöön.

Tehdasalueen energia on tuotettu kiinteän polttoaineen kattilalla K7 sekä soodakattilalla. Soodakattila ja kattila K7 ovat poistuneet käytöstä. Kattila K7 on korvattu sähkökattilalla (34 MW), jolla tuotetaan tarvittava höyry sahalle, tehdasinfran lämmitykseen ja kaukolämmön tuotantoon. Sähkökattilan toiminta ei ole ympäristöluvanvaraista.

Tankokarin tuhka-allas on ympäristöluvassa määrätty suljettavaksi ja maisemoitavaksi vuoden 2023 loppuun mennessä. Tankokarin sulkemissuunnitelma on päivitetty tehtaan sulkeamisen johdosta ja Lapin ELY-keskus on hyväksynyt suunnitelman 24.1.2022. Tällä rauettamis- ja muutoshakemuksella ei haeta muutoksia Tankokarin ympäristöluvan mukaisiin sulkemistoimenpiteisiin. Aluehallintovirastossa on 30.6.2022 tullut vireille erillinen Stora Enso Oy:n hakemus Tankokarin sulkemsvaiheen pintarakennetta koskevan lupamääräyksen muuttamisesta (PSAVI/7553/2022).

Tehdasalueen vesilaitoksen toiminta jatkuu toistaiseksi, eli vettä pumpataan Kemijoen Lautiosaaresta edelleen Vähä-Ruonaojan kautta Tankokarin makeavesialtaaseen. Veden pumppaustehoa pienennetään vedenkäyttöä vastaavan tarpeen mukaisesti. Vuonna 2022

vettä on pumpattu Lautiosaaresta keskimäärin 800 l/s. Vesilaitoksella raakavedestä valmistetaan tarvittava määrä puhdasta vettä sekä kattilavettä. Tankokarin makeavesiallas jää Stora Enson tämänhetkisen suunnitelman mukaan virkistyskäyttöön.

Mahdollisista rakennusten ja rakenteiden purkamisesta sekä purkujätteen käsittelystä Stora Enso laatii erillisen selvityksen suunnitelmien edetessä. Sähkön ja kaukolämmön jakelua alueella jatketaan. Polttoaineen jakelupisteiden mahdollinen tarve tulevaisuudessa selviää, kun suunnitelma tehdasalueen jatkokäytöstä etenee. Suljetulla tehdasalueella ei ole tarkoitus tehdä merkittäviä purkamis- ja maisemointitöitä. Alue säilyy teollisuusalueena. Lähes kaikki sellutehtaan säiliöt on tyhjennetty syksyn 2021 aikana. Kemikaalit on toimitettu joko kemikaalitoimittajille takaisin tai muille Stora Enson tehtaille. Viimeisten kemikaalisäiliöiden sakkujen tyhjennys on käynnissä.

Tehdasalueella on tehty maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuustutkimuksia syksyllä 2021 ja elokuussa 2022. Selvitysten mukaan alueella havaittiin paikoitellen maaperän pilaantuneisuutta, mutta tutkimusraportin riskinarvioinnin mukaan kohteessa ei nykytilanteessa ole välitöntä kunnostustarvetta. Alueella on kuitenkin rajoituksia maankäytölle ja maa-ainesten käytölle. Hakijan mukaan haitta-ainepitoisuudet on huomioitava, jos alueella rakennetaan. Tarvittaville alueille laaditaan maaperän kaivu-/kunnostussuunnitelma, joka toimitetaan hyväksyttäväksi Lapin ELY-keskukselle.

Päästöt ja ympäristövaikutukset

Sellun ja paperin tuotannon päätyttyä tehdasalueelta vesistöön johdettavien vesien määrä ja kuormitus ovat vähentyneet merkittävästi. Hakemuksessa on arvioitu, että sellutehtaan maapohja-altaalta vesistöön johdettava kuormitus jää alle viiteen prosenttiin aiemmasta kuormituksesta. Purkupaikka vesistöön säilyy nykyisenä. Vesien ei ole arvioitu sisältävän merkittäviä haitta-ainepitoisuuksia. Suurin osa käsiteltävien vesijakeiden kiintoainekuormituksesta ja virtaamasta muodostuu puhdasvesilaitoksen huuhteluvesistä. Arvioitu kuormitus vesistöön jatkossa on 11 kg/vrk BOD₇, 420 kg/vrk COD_{Cr}, 90 kg/vrk kiintoainetta, 2 kg/vrk typpeä ja 0,45 kg/vrk fosforia. Hakija esittää vesistöön johdettaville vesille seuraavia päästöarvoja: COD_{Cr} 1 t/vrk kuukausikeskiarvona ja kokonaisfosfori 1 kg/vrk kuukausikeskiarvona. Hakemuksen mukaan päästöjen vesistövaikutukset ovat selvästi pienempiä kuin sellun ja paperin tuotannon aikana.

Päästöjä ilmaan ja vaikutuksia ilmanlaatuun voi aiheutua sellun ja paperin tuotannon loppumisen jälkeen lähinnä mahdollisista hajapäästöistä, kuten liikennöinnistä aiheutuvasta pölyämisestä sekä käytössä olevalta kaatopaikalta. Sahan ja sähkökattilan osalta päästöt ilmaan käsitellään niitä koskevien ilmoitusmenettelyjen yhteydessä.

Tarkkailu

Hakemuksessa on esitetty tarkkailuohjelma vesiin johdettavien päästöjen tarkkailemiseksi. Päästöjen vaikutuksia vesistössä on tarkkailtu osana Kemin edustan merialueen yhteistarkkailua. Hakemuksen mukaan Stora Enso osallistuu Kemin edustan vesistön yhteistarkkailuun vielä vuosina 2022–2024, jolloin toiminnan lopettamisen jälkeiset vaikutukset ovat tarkkailutuloksissa havaittavissa. Hakemuksessa esitetään, että sen jälkeen yhteistarkkailuun ei osallistuta, mikä koskee myös mateen lisääntymishäiriöiden seurantaa. Stora Enso esittää, että ympäristöluvassa määrätystä vuotuisesta kalanistutusvelvoitteesta luovutaan.

Hakemuksen mukaisen toiminnan osalta ilmanlaadun yhteistarkkailuun, bioindikaattoritutkimuksiin tai muihin ilmapäästöjen tai ilmanlaadun tarkkailuun ei hakijan mukaan ole jatkossa

tarvetta, koska päästöjä ilmaan aiheuttava toiminta on loppunut. Lisäksi hakemuksessa esitetään, että vanhan kaatopaikan tarkkailusta luovutaan vuonna 2024, kun kyseisen kaatopaikan sulkemisesta tulee kuluneeksi 30 vuotta.

Toiminnanaloittamislupa ja vakuus

Stora Enso on pyytänyt, että vesien hallintaan, tarkkailuun ja kaatopaikalla käsiteltäviin jätejakeisiin tehtävien muutosten osalta myönnetään lupa aloittaa hakemuksen mukainen toiminta ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Stora Enso on esittänyt toiminnanaloittamisluvan vakuudeksi 10 000 euron suuruista vakuutta.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja hakemusasiakirjat pidetään nähtävillä **14.11.–21.12.2022** aluehallintoviraston verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Muistutusten ja mielipiteiden esittäminen

Muistutuksia hakemuksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen). Muilla kuin asianosaisilla on oikeus esittää mielipiteensä hakemuksen johdosta.

Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet voidaan esittää vapaamuotoisesti.

Ohjeet muistutusten tekemiseen

Muistutuksista tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- yllä mainittu hakijan ja hakemuksen nimi sekä diaarinumero **PSAVI/1286/2022**
- mikäli muistutus koskee kiinteistöä, kiinteistön nimi, rekisterinumero, kiinteistörekisterikylä ja kunta (kiinteistötunnus)
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa muistutus sähköisesti, selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutukset ja mielipiteet pyydetään toimittamaan viimeistään **21.12.2022** ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen avi.fi/sahkoiset-lomakkeet tai sähköpostilla (ympäristölupa.pohjois@avi.fi) tai kirjallisina postitse (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 6, 13035 AVI). Tieto päätöksen antamisesta (pätöksen tiedoksiantokuulutus) tullaan lähettämään sähköpostitse niille muistutuksen/mielipiteen tehneille, joiden muistutuksesta/mielipiteestä ilmenee sähköpostiosoite.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto myös kiinteistön mahdollisille muille haltijoille.

Lisätietoja antavat

Ympäristöylitarkastaja Mari Kangasluoma, puh. 0295 017 677

Ympäristöneuvos Paula Airaksinen, puh. 0295 017 690

sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi